

ورود به بندر شاندونگ ممنوع!

آیا حضور ترامپ تاثیری بر اقتصاد ایران ندارد؟! #۴۷; بندر حیاتی چین به روی ایران بسته شد

طبق اعلام مقامات مسئول گروه بندری شاندونگ چین، به تازگی نفتکش‌های تحت تحریم آمریکا را از پهلوگیری در این بندرها منع کردند. با توجه به پیروزی دونالد ترامپ در انتخابات ریاست جمهوری آمریکا، احتمال می‌رود که چین بندرهای مهم خود را فدای نفت ارزان ایران نکند یا از نفتکش‌های غیرتحریمی استفاده کند. باید دید که این موضوع چه تاثیری بر آینده صنعت نفت ایران دارد؟

به گزارش گروه صنعت و تجارت - پایگاه اطلاع رسانی دریا و نفت، تحریم‌های بین‌المللی علیه صنعت نفت ایران، کشور را با مشکلات متعددی روبه‌رو کرده است. افزایش تخفیف نفتی و کاهش درآمدهای نفتی، از نتایج مستقیم تحریم‌های بین‌المللی است. در حال حاضر، چین بزرگ‌ترین خریدار نفت ایران است و نفت ایران را با دور زدن راه‌های بین‌المللی برای جلوگیری از ردیابی خریداری می‌کند.

با توجه به پیروزی دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور منتخب آمریکا، به نظر می‌رسد که تحریم‌های آمریکا علیه ایران بیشتر شود. این موضوع، خریداران نفتی ایران از جمله چین را هم تحت‌الشعاع قرار می‌دهد. با توجه به مراودات تجاری چین و آمریکا، به نظر می‌رسد که چین در نهایت آمریکا را در اولویت قرار دهد. سال ۲۰۲۳، حدود ۵۰۰ میلیارد دلار کالا یا معادل ۱۵ درصد از ارزش کل صادرات چین به آمریکا صادر شد و با بازگشت ترامپ، چین نمی‌تواند به راحتی این مراوده تجاری را از دست بدهد.

آن طور که رویترز گزارش داده، مقامات مسئول بندر شاندونگ چین، به تازگی نفتکش‌های تحت تحریم آمریکا را از پهلوگیری در این بندرها منع کرده‌اند. این منطقه در سال گذشته ۱.۷۴ میلیون بشکه نفت خام در روز از ایران، روسیه و ونزوئلا وارد کرده که ۱۷ درصد از واردات نفت چین را تشکیل می‌دهد. این ممنوعیت می‌تواند هزینه‌های حمل‌ونقل برای پالایشگاه‌های مستقل شاندونگ موسوم به «تی‌پات» که خریداران اصلی نفت تحریمی هستند را افزایش دهد.

منع پهلوگیری نفتکش‌های تحت تحریم آمریکا در بندر شاندونگ

آمریکا اخیراً تحریم‌های بیشتری علیه شرکت‌ها و نفتکش‌هایی که نفت ایران را حمل می‌کنند، اعمال کرده است. با بازگشت ترامپ، انتظار می‌رود تحریم‌ها علیه ایران تشدید شود. این اقدامات ممکن است واردات نفت چین از کشورهای تحریمی مانند ایران را کاهش دهد، زیرا شاندونگ یکی از مراکز اصلی پالایش نفت تحریمی است.

گروه بندری شاندونگ در روز دوشنبه ۱۷ دی ماه اعلامیه‌ای منتشر کرد و در آن مدعی شد که بندرها این منطقه را از پهلوگیری، تخلیه یا ارائه خدمات به کشتی‌های فهرست‌شده تحت تحریم ایالات متحده منع می‌کند. بندرهای مهمی مانند چینگدائو، ریژائو و یانتای در این منطقه قرار دارند که مسیرهای اصلی واردات نفت تحریمی محسوب می‌شوند.

بر اساس اطلاعیه‌ای دیگر، شاندونگ پیش‌بینی کرده است که این ممنوعیت تاثیر محدودی بر پالایشگاه‌های مستقل داشته باشد، زیرا بیشتر نفت تحریمی با نفتکش‌های غیرتحریمی حمل می‌شود. آن طور که از این اطلاعیه پیداست، بیشتر نفت کشورهای تحریمی مانند ایران، از طریق نفتکش‌های غیرتحریمی حمل می‌شود و این موضوع ممکن است چندان بر روابط چین با ایران، روسیه یا ونزوئلا اثر نگذارد. تنها ممکن است که اقدامی در جهت حفظ ظاهر چین و افزایش مبادلات تجاری بین چین و آمریکا باشد.

در ماه دسامبر، هشت نفتکش بزرگ، نفت ایران را در شاندونگ تخلیه کردند که برخی از آن‌ها مانند نفتکش ویگور و فونیکس، تحت تحریم آمریکا بودند. نفتکش‌هایی که بدون ردیاب و بدون نام و نشان فعالیت می‌کنند، به ناوگان سایه یا ناوگان تاریک معروف هستند.

ناوگان تاریکی که نفت ایران، روسیه و ونزوئلا را حمل می‌کند، حدود ۶۶۹ نفتکش دارد. در ماه‌های اخیر، خزانه‌داری آمریکا تحریم‌هایی علیه ۳۵ نفتکش اعمال کرده که بخشی از ناوگان سایه ایران هستند.

تحلیل‌گران معتقدند که تغییر به استفاده از کشتی‌های غیرتحریمی می‌تواند هزینه پالایشگاه‌های شاندونگ را افزایش دهد. این پالایشگاه‌ها با کاهش حاشیه سود و افت تقاضا مواجه هستند. البته این ممنوعیت می‌تواند عرضه نفتکش‌ها را افزایش دهد. با این اوصاف، باید دید که چین قصد دارد که چه سیاستی را اتخاذ کند؟

قیمت نفت ایران که به چین فروخته می‌شود، به دلیل تحریم‌های آمریکا و افزایش هزینه‌های لجستیک، به بالاترین سطح در سال‌های اخیر رسیده است. ذخیره‌سازی شناور نفت ایران نیز به ۲۰ میلیون بشکه افزایش یافته است. پیش‌بینی می‌شود تولید نفت ایران در سه ماهه دوم ۲۰۲۵ تا ۳۰۰ هزار بشکه در روز کاهش یابد و به ۳.۲۵ میلیون بشکه برسد.

طبق آخرین آمار ارائه‌شده توسط وزارت نفت در تیرماه سال جاری، میزان تولید نفت در روز ۳.۶ میلیون بشکه اعلام شد. با توجه به هشدار رویترز، به نظر می‌رسد که چین قصد دارد که میزان خرید نفت از کشورهای تحریمی مانند ایران را کاهش دهد. موضوعی که مستقیماً مربوط به بازگشت ترامپ

است و به نظر می‌رسد که چین حاضر نیست به خاطر نفت ارزان، شریک تجاری خود را از دست بدهد و بندر شان‌دونگ را در خطر تحریم بیندازد.

قانونی که بندر شان‌دونگ را تهدید کرده، چه می‌گوید؟

قانون SHIP ACT یا همان توقف پهلوگیری نفت‌کش‌ها، تحت تحریم آمریکا، سال گذشته یعنی سال ۲۰۲۴ به عنوان بخشی از بودجه اضطراری آمریکا تصویب شد، اما تاکنون اجرایی نشده است. هدف از این قانون، تحریم افراد یا سازمان‌هایی است که در تجارت نفت ایران دخیل هستند. این قانون به دنبال جلوگیری از دور زدن تحریم‌های بین‌المللی توسط ایران بوده و تلاش می‌کند تا با تحریم نهادهای دخیل، جریان درآمد ایران را مختل کند.

این قانون، استفاده از ناوگان سایه، سیستم‌های پنهان کردن مسیر و حرکت کشتی‌ها، نقل و انتقالات کشتی به کشتی، جعل اسناد محموله، نقض تحریم و مبهم‌سازی مقصد و هر اقدام و فردی را که تجارت نفت کشورهای تحریمی را تسهیل می‌کند، هدف قرار می‌دهد.

به بیان دیگر این قانون، هرگونه فعالیت که منجر به دور زدن یا نادیده گرفتن تحریم‌های ایالات متحده و بین‌المللی بر نفت ایران شود. هدف از این اقدامات از بین بردن شبکه‌هایی است که تجارت نفت در سایه ایران را ممکن می‌سازند.

با توجه به بازگشت ترامپ، به نظر می‌رسد که این قانون هرچه سریع‌تر در دستور کار قرار بگیرد. از این رو، احتمالاً چین قصد تحریم بندر شان‌دونگ به واسطه خرید نفت از کشورهای تحریمی را ندارد. این بدان معناست که اگر چین مجبور به خرید نفت گران‌تر از کشورهایمانند آفریقا شود، درآمد نفتی ایران به طور چشم‌گیری کاهش پیدا می‌کند. چرا که مهم‌ترین خریدار نفت ایران در حال حاضر، چین است.

البته باید گفت که ایران و روسیه، از نفت‌کش‌های غیرتحریمی برای حمل نفت خود استفاده می‌کنند. از این رو، شاید این روند ادامه داشته باشد و ایران همچنان نفت ارزان خود را به چین بفروشد. اما در این بین، چین هم قصد حفظ مراودات تجاری با آمریکا را دارد و هم می‌خواهد که از نفت ارزان استفاده کند. باید دید که چین در تقابل با آمریکا، بندر شان‌دونگ را فدای خرید نفت ارزان می‌کند یا خرید نفت گران‌قیمت‌تر را به جان می‌خرد تا بندر شان‌دونگ و روابط تجاری خود فدا نشود؟